

ACC. N:R M. 14864: 1-7.

Landskap: *Skåne* Upptecknare: *Wahlborg Larsson, Perstorp*
Härad: *N. Isbo* Berättare: " " "
Socken: *Perstorp* Berättarens yrke: *lantbrukare*
Uppteckningsår: *1959* Född år *1898* i *Perstorp*

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

*Gal och andra finrum. s. 1-7.
(skisser å sid. 2, 4 och 7.)*

LUF 112

Ebbarp nr. 2 ägdes från 1853 av Johannes Svensson och han uppförde det boningshus som ännu står kvar. Det byggdes omkring 1860. Gården utgjorde $1/3$ mantal och var byns största. År 1893 delades den mellan Svenssons två söner, varvid den yngre Sven Johansson övertog den del där byggnaderna funnos. Han inköpte något år senare hemmanet nr. 1 å vilket husen revos. Den av Johannes Svensson byggda mangårdsbyggnaden är till större delen oförändrad beträffande rummen, en stor dagligstuga finnes finnes, köket med den öppna spisen är ändrat, badrum finnes numera där bakugnen fanns. År 1914 byggdes en veranda utanför förstuga 1 å södra sidan, taket förut av halm blev belaggt med pannor av tegel och två små frontespisar uppfördes å takets vardera sida. Någon sal fanns ej, men ena rummet åt söder var finrum under den tid Sven Johansson var ägare av gården. Möbleringen utgjordes under denna tid av matrumsmöbler av gängse typ. Rummet användes då främmande bjödos på traktering då större bjudningar höllos, vilket förekom ganska ofta, användes samtliga rum här till. Ett större bröllop hölls å denna gård i början av 1880 talet, då en äldre syster till Sven Johansson vigdes vid en lantbrukare i grannsocknen. Vigseln förrättades i ett av rummen, numera finns ingen som minns vilket, men troligen skedde det i den stora dagligstugan, där det var bäst plats för de inbjudna. Före 1919 fanns inget annat lyse än fotogenlampor i något lanthem i orten. Vid festliga tillfällen brändes talgljus, stöpta i hemmen av talg från egna får. Gungstol fanns i denna gård, men den stod vanligen i dagligstugan. Eldstaden i finrummet var en ugn av kakel. Orgel eller piano fanns ej i något lanthem i orten vid denna tid. Golvet i finrummet var i likhet med golven i övriga rum skurgolv av bräder. Korkmatta lades någon gång under början av 1900 talet.

2:

Persborgs socken:

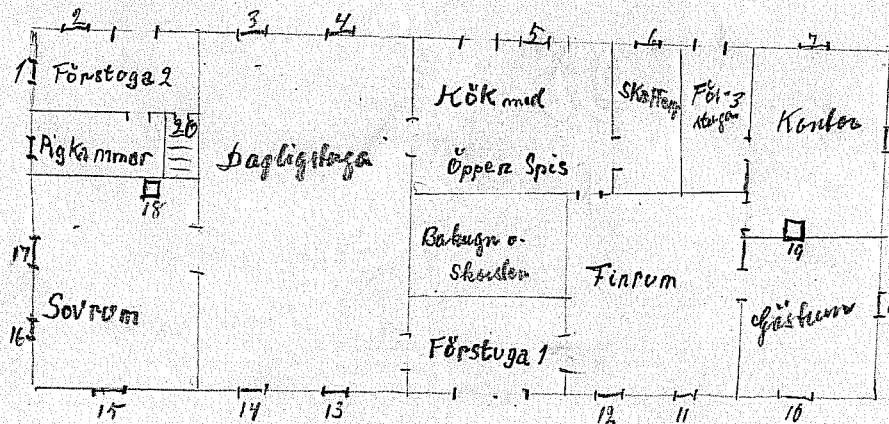
Bondgård:

Ekberg nr 2 - 1/3 andl. Ägare Lenn Johansson till 1938

Byggen ca 1900 färdigt intill 1914

huset byggd omkr. 1860. Tak av trä.

Numera härt tak, byggt utvid vid förstuga 1, 1914. Platser för bakugnen numera badrum.

1-18 fönster
18 o 19 skulpturer
20 Vindskåpa

Småbruk i Ebbarp, Perstorps socken.Skiss 3 *sid. 4*

Ebbarp 3⁷ ägdes från 1885 till 1928 av Ludvig Larsson. Boningshuset uppfört 1885. Finrummet i västra delen av huset, upptagande husets hela bredd. Försett med fyra fönster. Innehöll följande inventarier: a, runt bord i rummets mitt, å bordet en virkad duk som borttogs och ersattes med vit linneduk vid servering. b, tvenne fönsterbord med krukväxter. c, halvrunt bord vid södra fönstret, bordet mycket gammalt, målat i allmogemålning. d, i hörnet en byrå, ovan denna ett hörnskåp, säkerligen över hundraårigt, målat i allmogemålning, i detta skåp förvarades glas och porslin. e, vid norra fönstret ett skrivbord, tillverkat i hemmet. f, tre skåp s.k. skänkar, husfaderns, husmoderns och gamla mors skänkar. Var hade sina kläder och andra egna tillhörigheter i sitt skåp (skänk). Kring det runda bordet en hemvävd trasmatta lagd i fyrkant. g, soffa för bäddning om främmande övernattade. Golvet var trägolv av bräder, s.k. skurgolv. Loftet klätt med spännpapp som kritats. Väggarna klädda med papp och tapeter. Å väggarna fotografier och oljetryck. Rummet saknade eldstad, om det användes vintertid hölls dörren till storstuga öppen för uppvärmningens skull. Huset som ursprungligen var täckt med halm, omtäcktes i början av 1900 talet med sticketak. 1930 och därefter har huset genomgått fullständig restoration. Därvid borttogs glasverandan h, utanför förstugan. Husets belysning skedde med fotogenlampor. I finrummet hängde en väldig lampa av mässing med glasprismor (numera i hembygdsmuseet). Å ena väggen hängde ett s.k. skäkteträ, blåmålat, med årtalet 1869, troligen en s.k. fästmansgåva. Längre tillbaka skall i stället för soffan ha funnits säng med sparlakan. Stolar antagligen tillverkade i hemmet och målade i allmogemålning. Blomkrukor i samliga fönster. Hemvävda gardiner i vit färg.

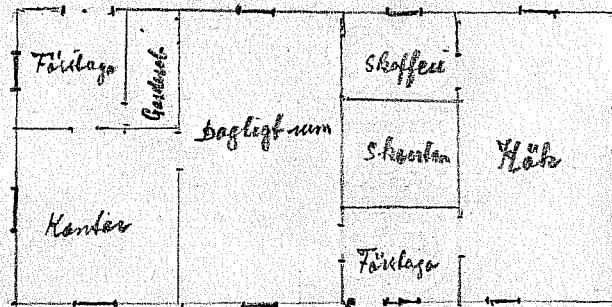
3:

Perstorp socken:

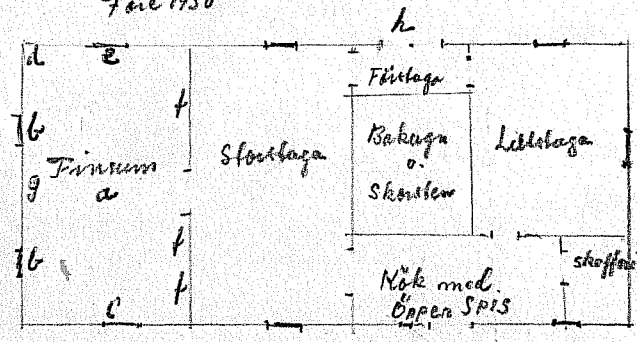
Svinabank:

Ebbarp 37 - 1/2 anl. Ägare 1885-1928 Ludvig Larsson.
huset byggt 1885. Tak av trä.
efter 1930 höst tak.

Efter 1930

Före 1930

Hemmanet Tostarp nr 2 i Perstorps socken.

Detta hemman ägdes i slutet av 1800 talet och några år i början av 1900 talet av Nils Turesson, som erhållit det genom gifte. Uthusen voro byggda som vin-
kelbyggnad och vid gårdsplanens norra sida låg boningshuset (numera rivet).
Boningshuset var en lång låg länga i skiftesverk, dess västra del upptogs av
en stor sal. Någon uppgift på hur denna var möblerad står ej att få. Däremot
finnes berättelser om att i denna sal brukade varje år samlas delägarne i det
rusthåll som omfattade tvenne hemman i Tostarp och ett flrtal i Ebbarp, för
att hålla räkenskapsmöte och därvid fördela de kostnader det ålåg varje del-
ägare att betala till husaren och lämna honom sin avlöning. Mötet kallades
rusthållsgille och varje delägare i rusthållet skulle var sitt år bestå kost-
naden för gillet. Detta var ett väldigt kalas, där vanligen de flesta av del-
tagarna blevo så trakterade att de hade svårt att ta sig därifrån. Husanem
skulle också trakteras så att han måste bäras till till sitt hem. Förutom sin
avtalade lön måste han varje år tilldelas extra dusör, annars befarades att
han under tjänstgöringen förstörde häst och mundering. I denna sal fanns den
kista där husarens mundering förvarades. Orsaken till att räkenskapsmötena
ständigt höllos här var den, att Nils Turesson var den som säkrats kunde ut-
räkna de olika belopp som varje rusthållare hade att erlägga. Allmogens kun-
skap i allmänna bråk var inte så överväldigande stor. Många hemmansdelar hade
bråktal av skiftande storlek. Det har berättats att salen var försedd med
ugn av kakel. Den var efter dåtida förhållanden ett mycket fint rum och hade
tapetserade väggar.

Torplägenheter i socknen.

De mindre torpen saknade vanligen s.k. finrum. De något större torpen hade vanligen en kammare, som icke användes i dagligt bruk. De flesta av dessa torp voro inredda som skiss 4^x. Numera finns icke något kvar av torpen. De som blivit friköpta och äro småbruksenheter ha omrestaurerat husen i det fall de stå kvar, de flesta äro dock rivna och ersatta med nya byggnader.

Hemmanet Ängstugan.

Jorden å detta hemman såldes 1914 och lades till ett annat hemman och husen revs. Husen voro säkerligen betydligt över hundraåriga, byggda i skiftesverk, boningshuset sammanbyggt med logbyggnaden. I boningshusets södra ända fanns finrum, som upptog längans hela bredd. Rummet hade tre fönster, två å västra väggen utmed landsvägen, ett å östra väggen mot gården. Mitt i rummet stod ett bord, vid gavelväggen en säng med sparlakan. I rummet fanns en byrå, tvenne skåp för husfaderns och husmoderns tillhörigheter. Golvet var s.k. skurgolv belagt med hemvävda trasmattor. Loftet hade kritat spännpapp, väggarna klädda med papp och tapeter. Å väggarna fanns oljetryckstavor. Såväl skåp som bord och stolar tillverkade av någon bysnickare och målade i allmogemålning. Rummet saknade eldstad, det användes mycket sällan och troligen aldrig vintertid, dagligstugans ugn var liten och kunde knappast uppvärma ytterligare ett rum. Belysningen skedde med fotogenlampor. Å ena väggen i finrummet hängde en fiol.

Hemmanets ägare hette Jöns Persson, han avled 1906, varefter sterbhusdelägarna sålde hemmanet. Det hade under några år en ägare som bodde å annan ort, en ny ägare som hade det någon tid, bodde ej i det gamla boningshuset, utan började bygga ett nytt, detta blev inte färdigbyggt innan han sålde jorden och samtliga byggnader revos.

X sid. 7

A.

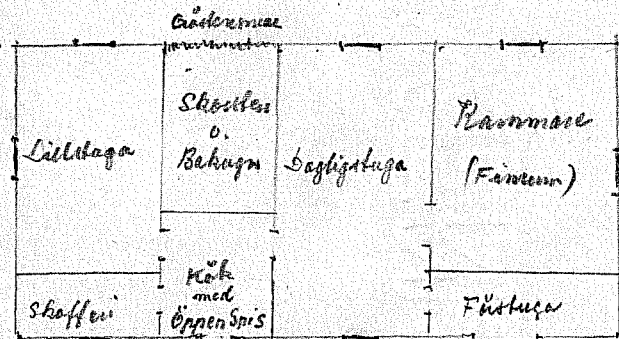
4:

Porsborgs socken:

Tings:

Spjutsvärd 7²³. Ägare Paul Andreasson

Huset gammalt i
början av 1900-talet. Tak av trä,
numera rivet. Navarande ägare Arvid Andreasson
gården numera förköpt ind. ersättningslagan.

Samma typ hade ett flertal
fästugor inom Porsborgs och
Oderfjärnga socknar.
De flesta numera rivna.